

אין זו אוטופיה - ואין זו אגדה!

אורי אבנרי: אילו אפשר היה לגור בסטטיסטיקות, ולהקים דירה מטורי מיס' פרים, היה נאוומו של השר זאב שרף מהיום פותר כהרף-עין את מצוקת השיכון, ומב' שרת גאולה לרבבות צעירים, דיירי מישכנות עוני ושר דפוקים בישראל. בשטח השיכון, כמו בשאר שטחי החיים, קיימים שני עולמות: העולם שבו היה הממשלה, עולם של ספרות ואחוזים והישגים מרשימים, עולם של שביעות-רצון עצמית, והעולם בו חיים אנשים בשר ודם, עולם של מצוקה חסרת-תחלת לרבים, ציפיות מתוסכלות לרבים עוד יותר, עולם של מחדלים ממשלתיים וכשלונות בירוקרטיים.

בין שני עולמות אלה רובצת תהום של חוסר-תיקשורת. כאשר פנתרים שחורים או לבנים מפגינים ברחובות, ומציגים כתבי-אישום של עוני ומצוקה וייאוש, נדהמת הממשלה ומגיבה באלות ובגאוו מדמיע. וכאשר הממשלה מספרת על הישגיה הגדולים והמופלאים, מתקבלים הדברים כבדיחה אצל הזוגות הצעירים המפגינים בבאר-שבע, וחבריהם ברחבי הארץ.

אמנון ברנשטיין ויוסף שרעבי

מתוך התהום הזאת בוקעים קולות המבשרים רעה. בפעם הראשונה בתולדות הישוב החדש בארץ, נוצרה מתיחות של ממש בין בנייה-ארץ לבין העוילים החדשים, מתיחות שיש בה כיום ניכור הדדי, והעקולה להצמיח מחר שינאה הדדית.

אין כל טעם להטיף ציונות לאדם צעיר החורו מן התעלה, שאינו יכול לשאת אשה (אלא אם כן היא עולה חדשה), ושהשר שרף מייצע לו היום להמתין בסבלנות במשך חמש שנים בלבד, אינשאללה. בחייו של יוסף שרעבי או אמנון ברנשטיין, צעירים בני 23 בפתח חייהם העצמיים, חמש שנים הם נצח! כאשר אמנון ברנשטיין יכול להשיג דירה, הוא נדרש לקבל על

המתעשלה

חייבת לך דירה

עצמו עוד של שישים אקף לירות ויותר, כסום המהווה, במיקרה הטוב ביותר, את הבנתו הנקייה כזיה במשך שבע שנים לפחות.

אך מכיוון שאמנון ברנשטיין מתעקש גם לאכול, להתלבש, לנעול נעליים, ואפילו להוליד ילדים לפי צו הממשלה, פירושו של דבר שהוא משעבד את עצמו לכל ימי חייו. הוא נושא על גבו את עול המשכנתא והחובות, כשם שחילזון נושא על גבו את ביתו.

גורלו של יוסף שרעבי קשה הרבה יותר. הוא גדל בשכונת-עוני, ואין לו הורים ומחותנים היכולים לשעבד למענו את שארית שנותיהם, לקחת את המגיע להם מקרנות הפנסיה, ולמשכן את רכושם הדל, כדי לספק לו את רבבות הלירות הדרושות. מה גם שליוסף שרעבי יש עוד חמישה אחים, הוקקים גם הם לשיכון כדי להתחנן, ואפילו לאמנון ברנשטיין יש אחים, שההורים מתקשים לעזור לכולם בזה אחר זה. הייפלא שבמצב זה מסתכלים שניהם — גם יוסף וגם אמנון — בקינאה מוצדקת או בלתי-מוצדקת לעברם של אברשה ומישה, המשיגים במחיר-דיור וריהוט, שלא לדבר על המיספר הלבן למכונית?

האם מרירות זו תישכך לשמע נאום נוסף ועתיר-מיספרים של השר שרף, או הורעה נוספת על הזרועותיה של הגברת גזרה מאיר?

שכר-דירה: רבע מההכנסה נטו

אין זה מתפקידנו, באופוזיציה, לספר לממשלה איך עליה למלא את התפקיד שהיא חייבת למלא. תפקידנו הוא, קודם כל ומעל לכל, להציג את דרישות-היסוד של האדם הישראלי בשנת 1972. את תפיסת-היסוד של מיסטר המתאים למדינת-רווחה מודרנית, מפותחת מבחינה טכנולוגית ומאוזנת מבחינה מוסרית.

העיקרון הראשון הוא: כל אזרח זכאי לדיוור הוגן, במחיר סביר לפי רמת-ההכנסה המקובלת, וחובת המדינה היא לספק לו דיוור זה, כשם שהיא מוספקת לו חינוך וריפוי.

העיקרון השני הוא: לא תיתכן הפלייה כלשהי בין מי שגדל בארץ לבין מי שבא אליה.

כשם שאנו רוצים שהעולה החדש יקבל את כל הזכויות של הוותיק — דבר שאינו מקובל בשום מדינה בעולם! — כן אנו דורשים שבני-הארץ יקבל, בצאתו לדרך חייו, את אותן הזכויות שמקבל עולה חדש בהצטרפו לחברתנו.

הגשמת שני העקרונות האלה במציאות שלנו פירושה: המדינה חייבת לדאוג לכך שכל זוג צעיר בארץ תהיה אפשרות לשכור דירה, במחיר שאינו עולה על רבע מהכנסתו החודשית הנקייה.

זה מכבר הגשנו הצעת-חוק פרטית, שמטרתה להבטיח שיוויון-זכויות מוחלט בין

לא רק תורת הרצל, אלא גם תורת לנין מצדיקה ומחייבת את זכות הבחירה האזרחית של האדם.

אנו תובעים זכות יסודית זו. אין לערבב בה את המאבק המדיני בכרית-המועצות, ואת המאבק האידיאולוגי בהורה הקומוניסטית. זוהי זכות-ייסוד שיש להגשימה.

בעד שוחד לעיתונאים

שאיילתה מס' 4567

בנייה מתועשת
דוגמה של הקמת-בזק של בניינים בארצות-הברית, ללא פועלי-בניין במקום הבנייה. בניין זה מורכב מיחידות עצמאיות, המיוצרות בשלמותן בבית-החרושת. הענורן הגדול ביותר בעולם מעמיסן זו על גבי זו, עד לגובה של 25 קומות. למטה — מקום לחנויות ולמוסכים. היחידות המוכנות כבר מכילות את מעקה המירפסת, הדלתות והת' לונות. כמה זמן יעבור עד שבנייה מודרנית, מתועשת ומתוחכמת כזו תקום בארץ?

חייבת לך דירה

צעירים שגדלו בארץ, ובין העולים החדשים, בכל השטחים, כולל שטח הדיור. אנחנו דורשים שהמדינה תבנה דירות להשכרה, על חשבונה, כדי לספק את הביקוש, ותגבה עבור כל דירה שכר-דירה מדרג, שיהיה שווה לרבע הכנסתם נטו של בנייה-משתתף הגרים בדירה.

זוגות צעירים המעדיפים לרכוש דירות, יש לאפשר להם זאת בתנאים הכלכליים, המתאימים לעקרון זה.

זה לא שיגעון!

אין זו אוטופיה בעולם של ימינו, וגם לא במדינת ישראל, על כל בעיותיה. תקציב הביטחון גדל פי חמישה תוך חמש שנים, ואיש אינו מערער על כך, מפני שהדבר נראה כציווי החיים. רווחה מינימלית לאנשים הגדלים בארץ היא ציווי חשוב לא פחות, מבחינה לאומית וחברתית, ואפילו מבחינה ביטחונית.

אילו דיבר מישהו בשנת 1966 על תקציב-ביטחון של שישה מיליארד ארר לירות, היה נחשב למשוגע. כאשר אנחנו מדברים עכשיו על תקציב שיכון שיוגיע גם הוא למיליארדים, אין זו אגדה.

דרוש מיניסטריון לבנייה!

הסכום הממשי הדרוש הוא הרבה יותר קטן מכפי שנראה על גבי הנייר, כי חלק גדול מן היוקר הנורא של השיכון גובע מעיוותי המדיניות הממשלתית עצמה. יש לבטל את מיסד-העקיפין על חומרי-הבנייה למטרות אלה, המגיעים כיום ל-20 אחוז. הסיווג האבסורדי של קרקעות בשולי הערים כקרקע "חקלאית" מייקרת את המיגרשים במידים מיפלצתיים, ושיחרורן היה מוזיל מיד את הירות לכולם.

כל ענייני הקרקע יש להעביר, בדבר מובן מאד, למיניסטריון הבנייה, שצריך לקבל לידו את ביצוע תוכנית-הענק המוצעת.

אם תשקיע הממשלה את הכספים הדרושים, ואת ההלוואות שהיא תוכל להשיג למטרה זו בחו"ל, יביא ההיצע החדש לירידה כללית של מחירי הדירות, בכל שכבות האוכלוסיה. לכך תהיה השפעה ברוכה על כל רמת המחירים במשק הישראלי.

הצעתנו היא תוכנית למהפכה בענף הבנייה, כתוצאה ממהפכה של הנורמות החברתיות המתבטאות בו. אנו רוצים במיבצע לאומי גדול, שיוגשים מוסר סוציאלי חדש, שיופתח עידן חדש הן בצד החברתי והן בצד האסתטי של הבנייה, שישנה מן היסוד את איכות-החיים של האדם הישראלי.

קריטריונים המוכרים עלידי האירגון הבינלאומי י"ה, לקידום ענייניה המיסחריים והמשיקים של החברה.

אורי אבנרי: כבוד השר, בזמן השביתה האחרונה טענו השוכנים, כי החברה משתמשת בכרטיסי-חינם כדי לרכוש לעצמה עיתונות אוהדת. האם כבוד השר סבור ששימוש כזה בכרטיסי-חינם, אם אמנם ישנו, הוא בגדר המותר?

שר התחבורה שמעון פרס: בהחלט, אני חור שב החברה צריכה לעבוד קשה, על-מנת לרכוש לעצמה עיתונות אוהדת. היא אפילו קונה מעוניינת ביחסי-ציבור. זה לגיטימי, מגביר את מיספר הנוסעים, מגדיל את שמה — זוהי בדיוק המטרה.

אל: שריהתחבורה.
מאת: ח"כ אורי אבנרי.

(1) בשנה האחרונה — כמה עיתונאים, ומאילו עיתונים, הוזמנו לסיסות-חינם בחברת אל-על?
(2) בשנה האחרונה — מה היה מיספרם של האי-שם שהוזמנו לסיסות-חינם בחברת אל-על, ומה היו הי קריטריונים לקביעת ההזמנות?

תשובת שר התחבורה שמעון פרס:
לשאלה מס' 1: 372 מהם 230 כתבים זרים — מעיתונים זרים ומקומיים — בהתאם לשיקולי החברה.
לשאלה מס' 2: 178, בשתי טיסות-יבבורה, על-פי